

GŁÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICZWA

Przesłanki i propozycja założeń do regionalnej strategii ochrony powierzchni Górnośląskiego Zagłębia Węglowego poprzez likwidację pustek po płytkiej eksploatacji górniczej

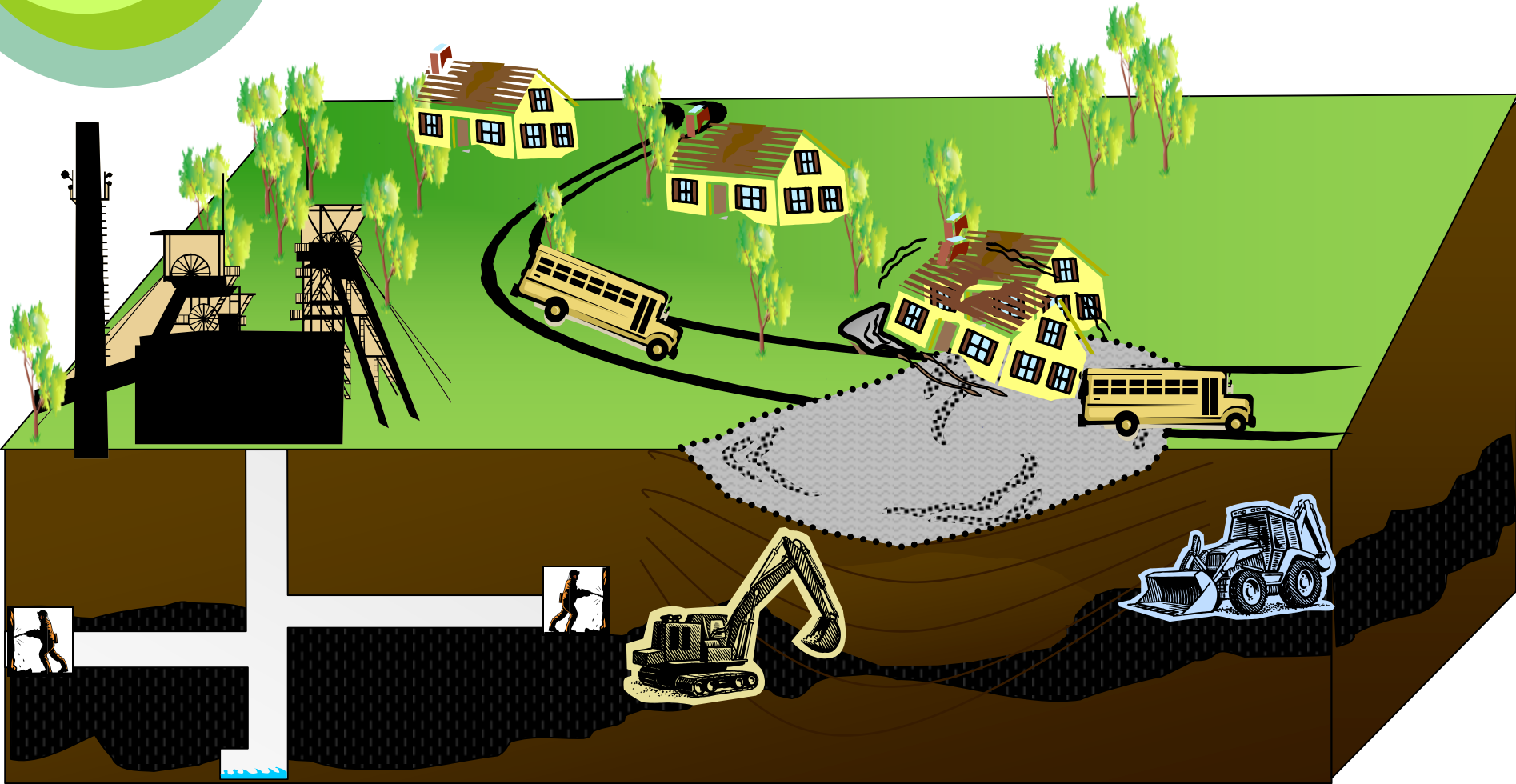
prof. dr hab. inż. M. Jacek Łączny
dr inż. Krzysztof Gogola

Główny Instytut Górnictwa
Zakład Terenów Poprzemysłowych i Gospodarki Odpadami GIG

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICWA

Płytki eksploatacja - zagrożenia

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICTWA

Pustki poeksploatacyjne - uciążliwy spadek? czy niewykorzystany potencjał?

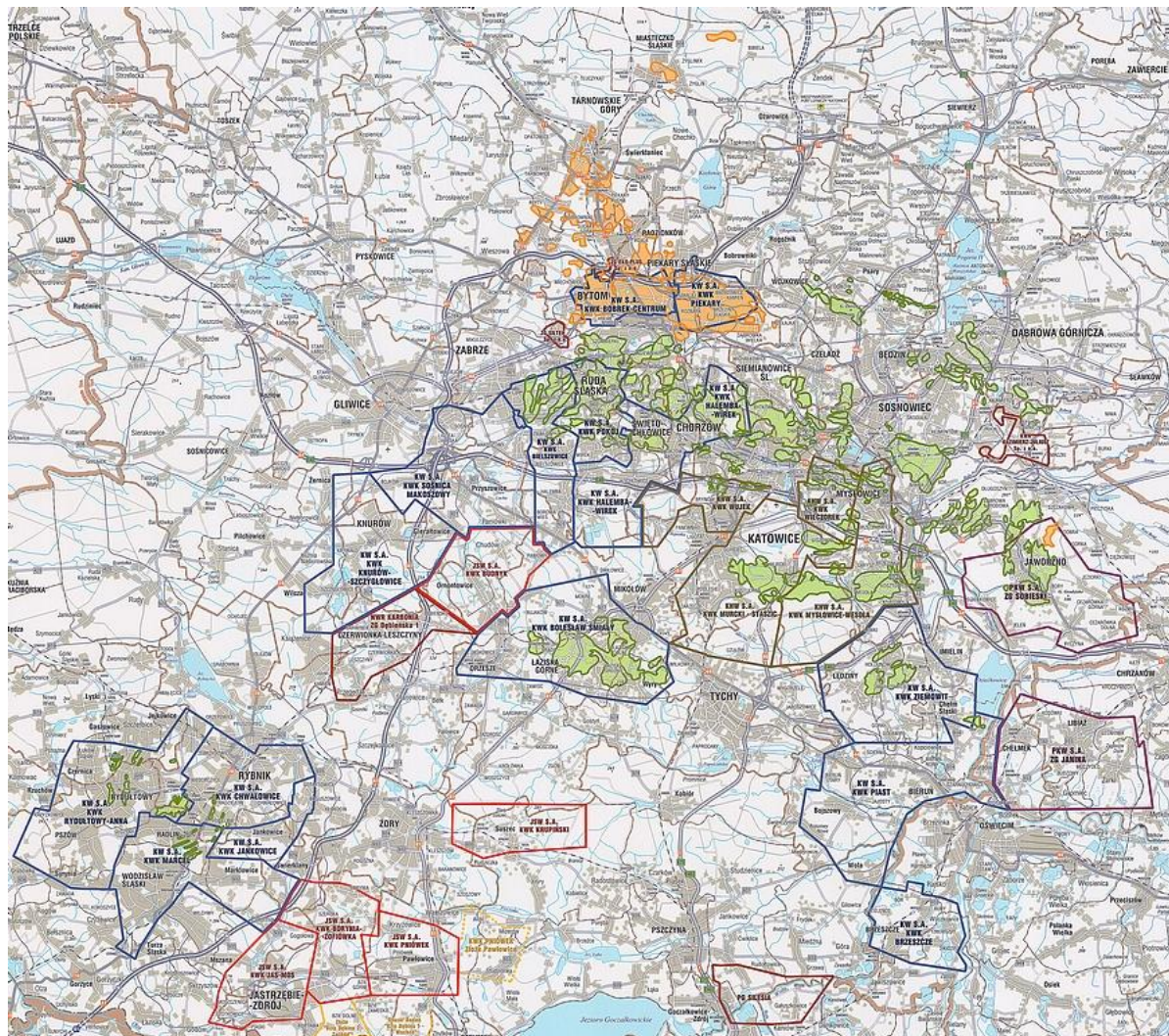
GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICZWA

Obszary płytkiej eksploatacji rud i węgla kamiennego na terenie GZW

Płytko eksploatacja
górnicza: < 80 m ppt

Powierzchnia obszarów
płytkiej eksploatacji
górnicznej: 250 km²

Katowice: 25%
powierzchni miasta na
obszarach płytkiej
eksploatacji górnicznej

Źródło: dr inż. A. Kotyrba; GIG

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICICTWA

Płytką eksploatacja - zagrożenia

Ruda Śląska (2008)

Siemianowice Śl. (2009)

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICICTWA

Płytką eksploatacja - zagrożenia

źródło: rmf.fm

Sosnowiec (2013)

Rybnik (2012)

źródło: rybnik.com.pl

GŁÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICICTWA

Płytki eksploatacja - zagrożenia

Jaworzno (2013)

źródło: jaw.pl

źródło: naszemiasto.pl

Sosnowiec (2014)

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICWA

Odpady przemysłowe - aktualny i rosnący problem ?

czy

rzeczywisty i niewykorzystany kapitał surowcowy?

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICTWA

Odpady przemysłowe

	Odpady przemysłowe	Odpady wydobywcze	Odpady energetyczne
Polska	128 mln Mg	28 mln Mg ⁷⁸	22 mln Mg
woj. śląskie	35 mln Mg	21 mln Mg	4,5 mln Mg
	27 %	78 %	20 %

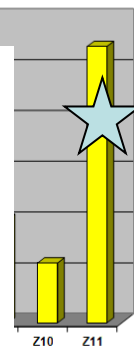
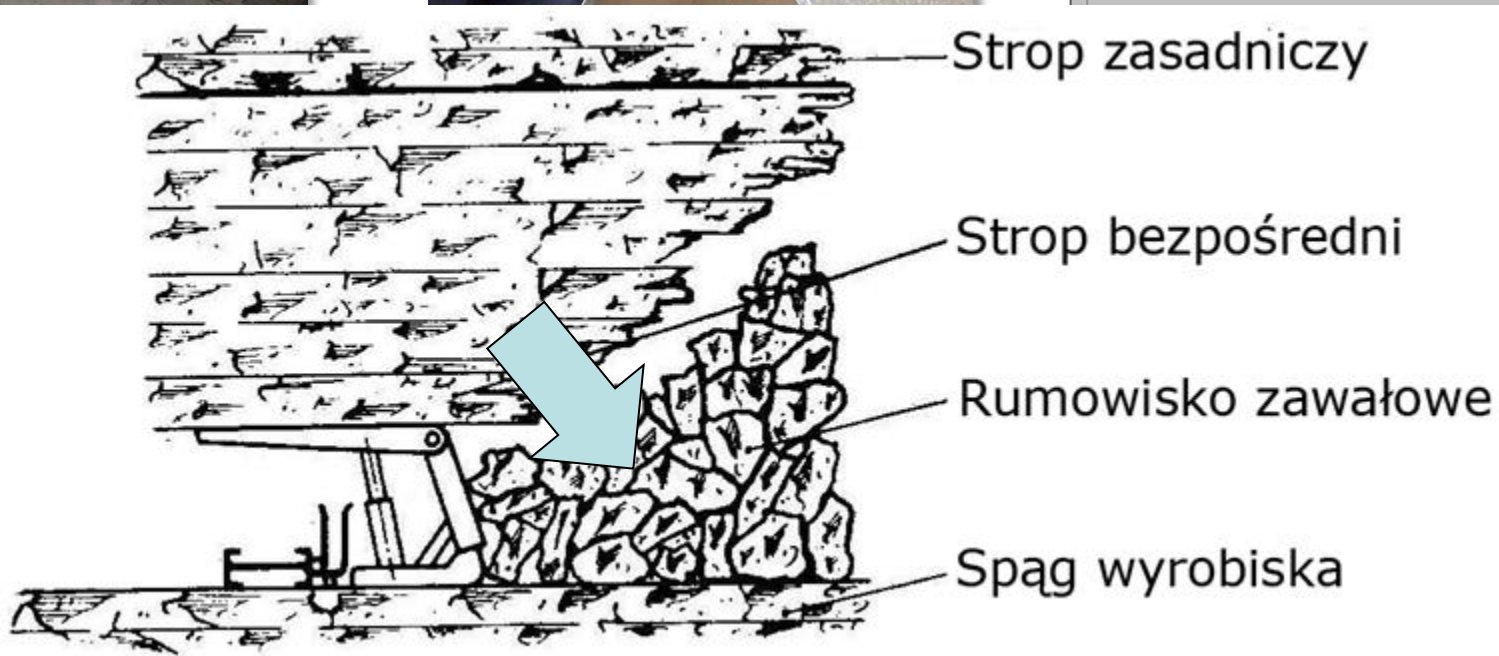
GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICZWA

Kompozyty popiołowo skalne do rekonsolidacji rumowisk zawałowych i wypełniania pustek

Popiół lotny z EL „Siersza”

[MPa]
0,3

L (11) 214483
(13) B1
(51) Int.Cl.
C09K 17/02 (2006.01)
E21F 15/02 (2006.01)

alowego
zawałowym

Skaly typu ilastego o granulacji
poniżej 10mm i powyżej 5mm

(43) Zgłoszenie ogłoszono:
26.03.2012 BUP 07/12

(45) O udzieleniu patentu ogłoszono:
30.08.2013 WUP 08/13

(73) Uprawniony z patentu:
GLÓWNY INSTYTUT GÓRNICZWA,
Katowice, PL

(72) Twórcą(y) wynalazku:
JACEK ŁĄCZNY, Katowice, PL
STANISŁAW PRUSEK, Wieszowa, PL
ZBIGNIEW LUBOSIK, Siemianowice Śląskie, PL
KRZYSZTOF GOGOLA, Chorzów, PL
HENRYK ŚWINDER, Zabrze, PL
GRZEGORZ MAJKA, Jaworzno, PL
ZBIGNIEW SZAFRAN, Katowice, PL
LESŁAW KINCZYK, Bytom, PL

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICICTWA

Innowacyjne materiały w technikach górniczych

- Podszadzka hydrauliczna i samozestalająca w eksploatacji podszadzkowej,
- Doszczelnianie zrobów, które powstały w wyniku eksploatacji prowadzonej systemem z zawąsem stropu, podszadzki hydraulicznej, podszadzki suchej i innych,
- Profilaktyki przeciwpożarowej i budowy korków izolacyjnych,
- Likwidacja zbędnych wyrobisk, w tym szybów,
- Wzmocnienia i stabilizacja wyrobisk górniczych.

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICWA

Kompozyty te mogą być już teraz wykorzystane do wypełniania pustek

Pustki poeksploatacyjne - uciążliwy spadek?

czy

niewykorzystany potencjał?

Potencjał inwestycyjny:

- Wzrost powierzchni obszarów do odzysku pod bezpieczną zabudowę
- Bezpieczne składowanie odpadów perspektywicznie bez możliwości zagospodarowania
- Wykorzystanie pustek o korzystnych warunkach hydrogeologicznych dla celów technologicznych
- Wykorzystanie pustek o korzystnych warunkach hydrogeologicznych dla celów składowania odpadów z perspektywą przyszłego zagospodarowania

Potencjał społeczny:

„Śląskie - pozytywna energia”

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICWA

Projekt: Strategia ochrony powierzchni GZW

➤ Cel:

- Ochrona powierzchni ziemi i podniesienie wartości użytkowych terenów GZW poprzez likwidację pustek po płytkiej eksploatacji górniczej z wykorzystaniem odpadów przemysłowych

➤ Zadania:

- Kompleksowa inwentaryzacja pustek po płytkiej eksploatacji górniczej wraz z rozpoznaniem specyficznych warunków wodnych i górniczo-geologicznych
- Określenie możliwości i sposobów wykorzystania w procesie stabilizacji powierzchni materiałów odpadowych wytwarzanych przez przemysł górniczy i energetyczny
- **Opracowanie innowacyjnych kompozytów skalnych do wypełniania pustek**, zapewniających skuteczną stabilizację górotworu w zmieniających się warunkach wodnych i górniczo-geologicznych
- Opracowanie i **wdrożenie technologii stabilizacji pustek**, wykorzystującej techniki górnicze i wiertniczo-iniekcyjne
- Opracowanie i stworzenie instytucjonalnego systemu zarządzania produktami projektu
- Włączenie systemu w program restrukturyzacji górnictwa

Partnerzy/Interesariusze

Projektu: Strategia ochrony powierzchni GZW

- **Jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli:**
  - koordynacja programu
  - zarządzanie
- **Jednostki badawczo rozwojowe:**
  - inwentaryzacja pustek
  - rozpoznanie warunków górniczo-geologicznych
  - opracowanie innowacyjnych materiałów geoinżynierskich
- **Przemysł/Przedsiębiorcy:**
  - współpraca z jednostkami B+R,
  - zagospodarowanie wytwarzanych odpadów
  - Opracowanie i wdrażenie technologii

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICICTWA

BOMBA EKOLÓGICZNA?

GLÓWNY
INSTYTUT
GÓRNICWA

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ